

İSLAM'IN PAYLAŞMAYA VE YARDIMLAŞMAYA VERDİĞİ ÖNEM

• Paylaşma ve yardımlaşma kişinin **fıtratında** (doğasında) olan bir ihtiyaçtır.

• Toplumdaki her birey başka bir bireye muhtaç durumdadır. Bir kimsenin tek başına sağlıklı bir yaşam sürmesi düşünülemez.

• İslam dininde yardımlaşmaya önem verilmiş, zekât, sadaka, kurban, infak, fitre gibi yardım kanalları oluşturulmuştur.

ZEKÂT VE SADAKA İBADETİ

• İslam dininde maddi yardımlaşmaya önem verilmiş, herkesin imkânı ölçüsünde yardımda bulunması tavsiye edilmiştir.

• Allah (c.c.) rızası için yapılan maddi harcamaların tümüne **infak** adı verilmektedir. Zekât da bir infak türü olarak değerlendirilir.

• **Zekât** sözlükte artma, çoğalma, bereket, temizlenme ve arınma gibi anlamlara gelmektedir.

• Terim olarak da dinen zengin kabul edilen kimselerin her yıl mallarının bir kısmından ihtiyaç sahipleri için verdikleri paydır.

• Akıllı ve ergenlik çağına girmiş her Müslümanın zekât vermesi **farz**dır. Bu nedenle İslam'ın ibadet esasları arasında değerlendirilir.

• **Sadaka** ise maddi ve manevi olan tüm hayır işlerini kapsar. Bir yardım kuruluşuna yardımda bulunmak, üzgün olan bir kimseyi teselli etmek veya bir hayvana su vermek de sadaka olarak değerlendirilir.

Zekât Vermekle Mükellef Olan Kimseler

- Akıllı ve ergenlik çağında girenler
- Nisab miktarı mala sahip olan kimseler
- Malını dilediği gibi kullanma imkânına sahip olanlar

• Bu özelliklerin tümünü taşıyan kimselerin kesinlikle zekât vermesi gerekmektedir.

Not: Nisab miktarı İslam dininde belirlenmiş olan zenginlik ölçüsüdür. Her malın farklı nisab miktarları bulunur.

Not: Kişinin yeme, içme, barınma, giyinme, sağlık, eğitim ve ulaşım gibi **temel ihtiyaçları** nisaba dâhil edilmez.

Zekât Verilmesi Gereken Mallar ve Nisab Miktarları

Altın

80.18 gram altına veya buna eşdeğer ticaret malı, para, senet, menkul, gayrimenkul gibi malları olan kimseler zengin sayılırlar.

Küçükbaş hayvanlar

En az 40 adet koyunu veya keçisi olan kimseler zengin sayılırlar.

Büyükbaş hayvanlar

En az 30 adet sığırı veya mandası olan kimseler zengin sayılırlar.

Deve

En az 5 adet devesi olan kimseler zengin sayılırlar.

Toprak Ürünleri

Toprak ürünlerinden nisaba bakılmaksızın zekât verilir. Toprak ürünlerinden alınan zekâta **öşür** denilir.

Madenler

Madenlerden nisaba bakılmaksızın zekât verilir.

Nisaba Ulaşan Malların Zekât Oranları

Altın

1/40 yani %2,5

Küçükbaş hayvanlar

40'tan 120'ye kadar bir koyun, 121'den 200'e kadar iki koyun verilir.

Büyükbaş hayvanlar

30'dan 40'a kadar bir tane 2 yaşında buzağı 41'den 59'a kadar bir tane 3 yaşına basmış buzağı verir.

Deve

Her beş deve için bir koyun veya keçi verilir.

Toprak ürünleri

Masraf edilmeyen ürünler için 1/10 (%10) oranında masraf edilen ürünler için de 1/20 oranında zekât verilir.

Madenler

Madenlerden 1/5 yani %20 oranında zekât verilir.

- Öğretmenlerimiz öğrencileri ile paylaşabilir.
- Bu içerik [@Din ve Kültür](#)'ün katkılarıyla hazırlanmıştır.
- Sadece öğretmen ve öğrencilerin ücretsiz kullanımına sunulmaktadır.
- Herhangi bir site ya da kitapta yayınlanmasına (isim belirtilse dahi) izin verilmemektedir.

Zekât Verilmesi Gereken Kimseler

- Yoksul (Fakir)
- Düşkün / Miskin
- Borcu olan kimseler
- Zekât toplayan memurlar
- Allah (c.c.) yolunda olanlar
- Yolda kalıp çaresiz kalanlar
- Özgürlüğü elinden alınmış kimseler
- Gönülleri İslam'a ısındırılacak olanlar

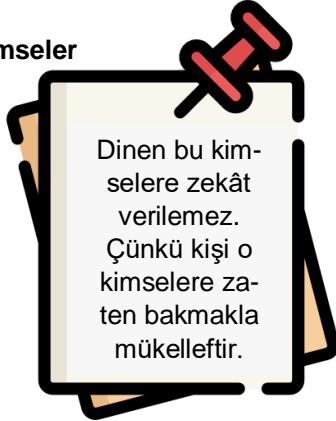
Bu kimseler Tevbe suresinin 60. ayetinde belirtilmiştir.

- Zekât bu kimselerin Allah (c.c.) tarafından belirtilmiş hakkıdır. Bu nedenler zekâtın bu hak sahiplerine ödenmesi gerekir.
- Zekât, ihtiyaç sahibi kimselere açıktan verilebilmektedir. Ancak gizli bir şekilde verilmesi daha uygundur.

Not: Zekât verilirken ihtiyaç sahibi kimseler incitilmemeli, zekât verilecek malın iyi ve güzel olanı tercih edilmelidir.

Zekât Verilemeyen Kimseler

- Kişi,
  - Eşine
  - Torunlarına
  - Çocuklarına
  - Dede ve ninesine
  - Anne ve babasına
- zekât **veremez**.

Dinen bu kimselere zekât verilemez. Çünkü kişi o kimselere zaten bakmakla mükelleftir.

- Kişi, bu kimselerin haricinde kardeşine, halasına, amcasına, dayısına vb. akraba ve yakınlarına zekât **verebilir**.

Sadakatin İfadesi: Sadaka

- Sadaka zekâttan daha kapsamlı bir ibadettir. Herkes imkânı ölçüsünde sadaka verebilir.
- Hz. Muhammed (s.a.v.) "**Kardeşine gülümsemen senin için bir sadakadır...**" buyurarak sadakanın maddi yardımla sınırlı olmadığına dikkat çekmiştir.

Fıtır Sadakası (Fitre)

- Ramazan ayına özgü olarak verilmesi gereken **vacip** hükmünde olan bir sadakadır. Ramazan ayında Bayram namazına kadar ihtiyaç sahiplerine verilmesi gerekir.
- Sadakanın miktarı bir kişinin günlük yiyecek miktarı kadardır. Bu miktar günümüzde Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından ilan edilir.

ZEKÂT VE SADAKANIN BİREYSEL VE TOPLUMSAL FAYDALARI

- Zekât ve sadaka insanın bencillik, cimrilik gibi kötü duygularını yok ederek temizlenmesini sağlar.

- Zekât veren kimsenin malı bereketlenir ve çoğalmaya başlar. Hem dünyada hem ahirette yaptığı iyiliğin karşılığını görür.

• "Allah yolunda mallarını harcayanların örneği, yedi başak bitiren bir dane gibidir ki, her başakta yüz dane vardır. Allah dilediğine kat kat fazlasını verir..."

(Bakara suresi, 261. ayet)

- Zengin kimse ile ihtiyaç sahibi kimselerin birlik ve beraberliğini güçlendirir. Sosyal adaletsizliği ortadan kaldırır.
- Toplumsal kurumları, adet ve gelenekleri etkileyerek infak kültürünün oluşmasına katkı sağlar.

- **Sadaka-i cariyeye**; insanın ölümünden sonra da kişiye sevap kazandırmaya devam eden sadakadır.

- Maddi kâr beklenmeden inşa edilen hastane, cami, çeşme, okul gibi yapılar sadaka-i cariyeye kapsamında değerlendirilir.

- Müslümanlar, İslam'a göre helal kabul edilen mallardan faydalanma hakkını Allah'ın (c.c.) rızasını umarak toplumun kullanımına bağışlarlar. Bağışlanan bu hayır kurumlarına vakıf denilmektedir.

- Öğretmenlerimiz öğrencileri ile paylaşabilir.
- Bu içerik [@Din ve Kültür](#)'ün katkılarıyla hazırlanmıştır.
- Sadece öğretmen ve öğrencilerin ücretsiz kullanımına sunulmaktadır.
- Herhangi bir site ya da kitapta yayınlanmasına (isim belirtilse dahi) izin verilmemektedir.
- Bu dokümanın tüm yayın hakları [mikailokumus.com](#)'a aittir.

BİR PEYGAMBER TANIYORUM: HZ. ŞUAYB (A.S.)

- Hz. Şuayb (a.s.), **Medyen** halkına gönderilmiş bir peygamberdir.
- Medyen, önemli ticaret yolları üzerinde kurulmuş bir şehirdir. Ekonomik faaliyetleri ticarete dayanmaktadır.

- Medyen halkı, **ticarette hile** yapıp insanların mallarını gasp ederek kötü yaşam sürmesi ile tanınmaktadır.
- Yüce Allah Hz. Şuayb'ı (a.s.) Medyen halkı içinden bir peygamber olarak seçmiş, onları uyarması için görevlendirmişti.
- Medyen halkı Hz. Şuayb'ın (a.s.) uyarılarını dikkate alamadığı gibi onu öldürmekle tehdit etmiştir. Fakat Hz. Şuayb (a.s.) kararlılıkla onları doğru yola davet etmiştir.
- Hz. Şuayb halkını ölçü ve tartıda hile yapmamaları ve insanları rahatsız etmemeleri konusunda uyarılmış, başlarına bu yaptıkları sebebiyle bir bela gelebileceğini bildirmiştir.
- Medyen halkı yapılan hiçbir uyarıyı dikkate almamış, peygamberlerini de öldürmeye kalkışmışlardır. Bunun üzerine yüce Allah Medyen halkını **şiddetli bir ses** ve **depresyon** ile helak etmiştir.
- Yüce Allah Kur'an-ı Kerim'de Medyen halkı üzerinden insanlara örnekler sunmuş, insanların haklarının batıl yollarla yenilmemesi konusunda uyarılarda bulunmuştur.
- “**Ölçüde ve tartıda hile yapanların vay hâline! Onlar insanlardan (bir şey) ölçüp aldıkları zaman, tam ölçerler. Fakat kendileri onlara bir şey ölçüp yahut tartıp verdikleri zaman eksik ölçüp tartarlar. Onlar, büyük bir gün; insanların, âlemlerin Rabbinin huzurunda duracakları gün için diriltileceklerini sanmıyorlar mı?**”

(Mutaffifin suresi, 1-6. ayetler)

BİR SURE TANIYORUM: MAÛN SURESİ VE ANLAMI

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالذِّينِ ﴿١﴾ فَذَلِكَ الَّذِي يَدْعُ الْيَتِيمَ ﴿٢﴾
وَلَا يَحْصُرُ عَلَىٰ طَعَامِ الْمِسْكِينِ ﴿٣﴾ قَوْلٌ لِّلْمُصَلِّينَ ﴿٤﴾
الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ﴿٥﴾ الَّذِينَ هُمْ يُرَاؤُونَ ﴿٦﴾
وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ ﴿٧﴾

Okunuşu

Era-eyte-İlezi yukezzibu bi-ddin. Fezâlike-İlezi yedu" u-lyetim. Velâ yehuddu 'alâ ta'âmi-lmiskîn. Feveylun lil-musallîn. Ellezîne hum 'an salâtihim sâhûn. Ellezîne hum yurâûn. Ve yemne'üne-lmâ'ûn.

Anlamı

Gördün mü, o hesap ve ceza gününü yalanlayan! İşte o, yetimi itip kakan, yoksula yedirmeyi özendirmeyen kimse-dir. Yazıklar olsun o namaz kılanlara ki, Onlar namazlarını ciddiye almazlar. Onlar (namazlarıyla) gösteriş yaparlar. Ufacık bir yardıma bile engel olurlar.

- Bu sure, yedi ayetten oluşur ve Kur'an-ı Kerim'in yüz yedinci suresidir.
- Adını **yardım** ve **zekât** anlamına gelen “**Maûn**” sözcüğünden almıştır.
- Maûn suresinde hesap ve ceza gününü (ahireti) yalanlayan ve amellerini gösteriş için yapan insanlar kınanmıştır.

